

Zbigniew Ofiarski

Uniwersytet Szczeciński
Wydział Prawa i Administracji
zbigniew.ofiarski@usz.edu.pl

Uwarunkowania prawne dotyczące rachunku wspólnego jednostek samorządu terytorialnego

Kody JEL: G21, H70

Słowa kluczowe: jednostka samorządu terytorialnego, rachunek wspólny, zadania publiczne, środki europejskie

Streszczenie. Rachunek wspólny jest szczególnym typem rachunku bankowego i może być prowadzony dla jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.). Nie jest powszechnie dostępny w ofercie banków dla wszystkich j.s.t. W związku z tym poddano pozytywnej weryfikacji hipotezę o świadomie wprowadzonych przez ustawodawcę ograniczeniach przedmiotowych i podmiotowych, których celem jest preferowanie współdziałania j.s.t. w realizacji zadań publicznych, a w szczególności w bardziej efektywnym wykorzystywaniu środków europejskich. Wprowadzone przez ustawodawcę ograniczenia dotyczące otwierania i prowadzenia rachunków wspólnych dla j.s.t. skutkują w tym zakresie modyfikacją konstrukcji umowy rachunku bankowego przyjętej w Kodeksie cywilnym. Ustaleń tych dokonano na podstawie analizy i oceny aktów prawa bankowego, w tym również tworzonych na poziomie banków (zwłaszcza regulaminów bankowych oraz ogólnych warunków umów), a także orzecznictwa sądów i dorobku doktryny prawa bankowego oraz prawa samorządu terytorialnego, dotyczących zasad i trybu otwierania oraz prowadzenia rachunków wspólnych dla j.s.t. W opracowaniu zastosowano metodę dogmatyczno-prawną (jako metodę podstawową) oraz uzupełniająco metodę empiryczno-analityczną (w szczególności w odniesieniu do oferty banków w zakresie rachunków wspólnych prowadzonych dla j.s.t.).

Wprowadzenie

W przepisach ustawy Prawo bankowe (Ustawa, 1997, dalej u.p.b.) wymieniono oraz unormowano kilka rodzajów rachunków wspólnych, tzn. prowadzonych dla kilku

osób fizycznych albo dla kilku jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.) albo dla stron umowy o współpracy w rozumieniu ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Ustawa, 2011). Ustawodawca wyróżnia zatem poszczególne rodzaje rachunków wspólnych według kryterium statusu prawnego ich posiadaczy. Każdy z tych rachunków wspólnych jest szczególnym typem rachunku bankowego.

Cel zakładania i prowadzenia rachunku wspólnego dla j.s.t. oraz zasady dysponowania środkami gromadzonymi na tym rachunku przez jego posiadaczy są na tyle istotnymi problemami prawnymi, że wymagają zbadania obowiązującego w tym zakresie ustawodawstwa oraz aktów prawnych tworzonych przez organy banków (w szczególności regulaminów bankowych i ogólnych warunków umów rachunku bankowego). Celem opracowania jest analiza i ocena materiału normatywnego oraz dorobku doktryny, które dotyczą uwarunkowań prawnych otwierania i prowadzenia przez banki rachunków wspólnych dla jednostek samorządu terytorialnego. W związku z tym poddano weryfikacji hipotezę, że prowadzony dla j.s.t. rachunek wspólny nie jest powszechnie dostępnym w ofercie banków dla tej kategorii podmiotów, a ustawodawca świadomie wprowadził ograniczenia przedmiotowe i podmiotowe. Uzasadnienia tych ograniczeń należy poszukiwać w tworzonych prawnych mechanizmach preferujących współdziałanie j.s.t. w realizacji różnych zadań publicznych, a w szczególności współfinansowanych ze środków europejskich. Nadrzędnym celem jest bardziej efektywne wykorzystywanie środków europejskich. W celu zweryfikowania tych założeń poddano analizie i ocenie obowiązujące ustawodawstwo regulujące konstrukcję prawną oraz zasady otwierania i prowadzenia rachunku wspólnego dla j.s.t., a także dorobek doktryny prawa bankowego i prawa samorządu terytorialnego oraz wybrane orzeczenia sądów. W opracowaniu zastosowano metodę dogmatycznoprawną, jako metodę podstawową, a ponadto metodę empiryczną-analityczną (w szczególności w odniesieniu do oferty banków w zakresie rachunków wspólnych prowadzonych dla j.s.t.).

Instytucja prawna wspólnego rachunku bankowego od momentu wejścia w życie postanowień ustawy z 29.08.1997 roku. Prawo bankowe, tzn. od 1 stycznia 1998 roku, ewoluowała, a cechą charakterystyczną była stopniowa emancypacja rachunku wspólnego j.s.t. z ogólniejszej kategorii, jaką jest rachunek wspólny. Zgodnie z art. 52 u.p.b., w wersji obowiązującej od 1 stycznia 1998 roku do 30 kwietnia 2004 roku, rachunek bankowy mógł być prowadzony dla kilku osób fizycznych (rachunek wspólny), z których każda korzystała z uprawnień posiadacza rachunku w granicach określonych w umowie. W tym okresie posiadaczami rachunku wspólnego mogły być wyłącznie osoby fizyczne. Dopiero w wyniku nowelizacji ustawy Prawo bankowe, dokonanej z dniem 1 maja 2004 roku (Ustawa, 2004), rozszerzono katalog podmiotów o j.s.t., dla których mogły być prowadzone rachunki wspólne (w wyniku zmienionej numeracji przepisów ustawy jest to aktualnie art. 51 u.p.b.). Pierwotnie projektodawca nie przewidywał takiej zmiany ustawy, ale propozycję taką zgłosił Związek Banków Polskich, który opiniując przedłożony projekt nowelizacji ustawy, zaproponował rozszerzenie możliwości prowadzenia rachunków wspólnych na wszystkie osoby prawne (Uzasadnienie, 2004). Ostatecznie przyjęto

rozwiązanie kompromisowe polegające na wprowadzeniu możliwości otwierania rachunków wspólnych dla jednej tylko kategorii osób prawnych, tzn. dla j.s.t.

W doktrynie sformułowany został pogląd, że argumenty natury celowościowej, mające swoje źródło w zasadzie swobody umów, powinny uzasadniać odrzucenie zakazu wyrażonego w art. 51 u.p.b. otwierania i prowadzenia rachunku wspólnego dla innych osób prawnych oraz dla tzw. ułomnych osób prawnych (jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej). Podkreślono, że wykazanie obowiązywania takiego zakazu wymaga przeprowadzenia dowodu, według którego zakaz ten ma swoje źródło w granicach swobody umów określonej w art. 353¹ k.c. (Romanowski, 2007, s. 51). W dalszej części opracowania poddano analizie i ocenie regulacje prawne, które stanowią o podmiotowych i przedmiotowych kryteriach ustawowych wyznaczających granice uprawnień do posiadania rachunku wspólnego przez j.s.t., gromadzenia na nich środków pieniężnych oraz dysponowania tymi środkami.

1. Aspekt podmiotowy rachunku wspólnego j.s.t.

Umowa bankowego rachunku wspólnego może być zawarta wyłącznie z podmiotem posiadającym status prawny j.s.t. Określenie „jednostka samorządu terytorialnego” stosowane jest w wielu aktach prawnych, ale w żadnym z nich nie sformulowano jego legalnej definicji. W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 roku (Konstytucja, 1997) ustrojodawca przemienne posługuje się pojęciami „jednostka terytorialna” (art. 15 ust. 2), „samorząd terytorialny” (art. 16 ust. 2, art. 62 ust. 1, art. 94, art. 107 ust. 1, art. 123 ust. 1, art. 146 ust. 2, art. 148 pkt 6) oraz „jednostka samorządu terytorialnego” (przede wszystkim w rozdziale VII Konstytucji RP pt. „Samorząd terytorialny”). W myśl art. 164 ust. 1 i 2 Konstytucji RP podstawową j.s.t. jest gmina, natomiast inne jednostki samorządu regionalnego albo lokalnego i regionalnego określa ustawa. W Konstytucji RP wyraźnie rozgranicza się pojęcie „jednostek samorządu terytorialnego” od innych podobnych pojęć np. „samorząd terytorialny” lub „organ samorządu terytorialnego” (Chmielnicki, 2004, s. 142).

W ustawodawstwie zwykłym jako inne j.s.t. wymienia się powiaty (jednostki samorządu lokalnego) oraz województwa (jednostki samorządu regionalnego). W żadnym akcie prawnym nie sformulowano uniwersalnej definicji pojęcia „jednostka samorządu terytorialnego”. Najczęściej ustawodawca ogranicza się do wyliczenia podmiotów, które posiadają status j.s.t. Metodę taką zastosowano w art. 2 pkt 1 ustawy z 13.11.2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Ustawa, 2003) lub w art. 1 ust. 2 ustawy z 24.07.1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Ustawa o wprowadzeniu, 1998), zgodnie z którymi status j.s.t. posiadają tylko gminy, powiaty oraz województwa. Ponadto w poszczególnych ustawach wyraźnie odróżnia się pojęcie j.s.t. od innych podmiotów zaliczanych do sektora samorządowego, np. w art. 1 ust. 2 ustawy z 7.10.1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Ustawa, 1992) oprócz j.s.t. wymieniono: związki metropolitalne, związki międzygminne, stowarzyszenia gmin, stowarzyszenia gmin i powiatów, związki

powiatów, związki powiatowo-gminne, stowarzyszenia powiatów, samorządowe jednostki organizacyjne. Związki oraz stowarzyszenia j.s.t. nie posiadają statusu jednostki samorządu terytorialnego (Storczyński, 2002, s. 134). Takiego statusu nie posiadają również jednostki pomocnicze gmin (sołectwa, dzielnice, osiedla i inne), które są wyłącznie elementami składowymi gmin i poza gminami nie mają samodzielnego bytu prawnego, a więc nie mogą w stosunku do osób trzecich podejmować jakichkolwiek działań (Wyrok WSA w Krakowie z 11.05.2004).

Użyty w treści art. 51 u.p.b. zwrot „dla kilku jednostek samorządu terytorialnego” oznacza, że stroną umowy rachunku wspólnego, tzn. jego posiadaczem mogą być co najmniej dwie j.s.t. Nie ograniczono natomiast maksymalnej liczby j.s.t. będących posiadaczem tego samego rachunku wspólnego. Uniwersalne określenie „jednostka samorządu terytorialnego” zastosowane w art. 51 u.p.b. uzasadnia twierdzenie, że posiadaczem tego samego rachunku wspólnego mogą być nie tylko j.s.t. tej samej kategorii np. tylko gminy lub tylko powiaty, ale również j.s.t. zaliczane do różnych kategorii, np. gminy i powiaty, gminy i województwa, powiaty i województwa, a nawet zaliczane do trzech kategorii j.s.t. (posiadaczem tego samego rachunku wspólnego mogą być jednocześnie gminy, powiaty oraz województwa). Nie wymaga się natomiast, aby współposiadaczami tego samego rachunku wspólnego były j.s.t. sąsiadujące ze sobą (mające wspólne granice administracyjne). W praktyce jednak wspólne przedsięwzięcie, warunkujące wspólną realizację zadania publicznego oraz będące jednocześnie niezbędnym warunkiem uzasadniającym otwarcie wspólnego rachunku, sprawia, że współposiadaczami rachunku wspólnego najczęściej są j.s.t. sąsiadujące ze sobą.

Podmiotem prowadzącym rachunek wspólny j.s.t. może być tylko bank, którym w rozumieniu art. 2 u.p.b. jest osoba prawna utworzona zgodnie z przepisami ustaw, działająca na podstawie zezwoleń uprawniających do wykonywania czynności bankowych obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym. Rachunek wspólny j.s.t. może być prowadzony zarówno przez bank krajowy (tzn. mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej), jak i oddział banku zagranicznego (tzn. banku mającego siedzibę na terytorium państwa niebędącego państwem członkowskim UE) utworzony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo przez instytucję kredytową z państwa członkowskiego UE prowadzącą działalność w Polsce poprzez utworzony w tym celu oddział. Regulacji prawnych dopuszczających prowadzenie rachunku wspólnego dla j.s.t. nie zawiera ustawa z 5.11.2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Ustawa, 2009), możliwe jest prowadzenie tylko rachunku wspólnego dla kilku osób fizycznych. Rachunku wspólnego j.s.t. nie może prowadzić spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, ponieważ członkiem kasy nie może być podmiot, którego nie wymieniono w art. 10 tej ustawy (j.s.t. nie mogą być członkami tych kas), natomiast celem kasy, wskazanym w art. 3 ust. 1 tej ustawy, jest m.in. gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków.

Konkludując, posiadaczem rachunku wspólnego może być wyłącznie j.s.t. posiadająca status prawny gminy, powiatu lub województwa w rozumieniu przepisów

odpowiednich ustrojowych ustaw samorządowych, tzn. ustawy z 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Ustawa, 1990, dalej u.s.g.), ustawy z 5.06.1998 r. o samorządzie powiatowym (Ustawa o samorządzie powiatowym, 1998, dalej u.s.p.), ustawy z 5.06.1998 r. o samorządzie województwa (Ustawa o samorządzie województwa, 1998, dalej u.s.w.). W każdej z tych ustaw stanowi się, że mieszkańcy (odpowiednio gminy, powiatu lub województwa) tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową (w odniesieniu do powiatu oraz województwa dodano, że jest to wspólnota lokalna lub regionalna). Ponadto określono, że ilekroć w danej ustawie mowa jest o gminie, powiecie lub województwie, to należy przez to rozumieć wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium. Każde z pojęć „gmina”, „powiat” oraz „województwo” ma dwa znaczenia. Stanowi jednostkę zasadniczego podziału terytorialnego państwa oraz jednostkę samorządu terytorialnego, o statusie z jednej strony podmiotu prawa publicznego, z drugiej – osoby prawnej prawa prywatnego. W ramach podmiotowości prawnej prawa cywilnego mieści się zdolność prawna, zdolność do czynności prawnych i odpowiednio zdolność sądowa i procesowa. Z tych przyczyn wyłącznie gminie, powiatowi oraz województwu rozumianemu jako jednostka samorządu terytorialnego przysługuje osobowość cywilno-prawna typu korporacyjnego, przy czym jego substratem są członkowie lokalnej lub regionalnej wspólnoty samorządowej (Postanowienie SN, 2014). Definiowane w ten sposób gminy, powiaty oraz województwa są jednostkami samorządu terytorialnego w rozumieniu art. 51 u.p.b. posiadającymi zdolność do zawarcia z bankiem umowy w sprawie otwarcia, posiadania i prowadzenia rachunku wspólnego.

Prawnego statusu jednostki samorządu terytorialnego nie posiadają różne związki j.s.t., pomimo że ich założycielami i uczestnikami są j.s.t. Podobnie związek metropolitalny nie jest jednostką samorządu terytorialnego. Nie jest dopuszczalna rozszerzająca interpretacja postanowień art. 51 u.p.b. Pojęcie j.s.t., użyte w treści art. 51 u.p.b. powinno być rozumiane w taki sposób, jak wynika to z przeprowadzonej wyżej analizy przepisów odrębnych ustaw. Oznacza to, że związek j.s.t. lub związek metropolitalny nie może być posiadaczem rachunku wspólnego nawet wtedy, gdy pozostałymi współposiadaczami tego rachunku byłyby j.s.t. Rachunki bankowe prowadzone dla związków j.s.t. lub związków metropolitalnych są ich indywidualnymi rachunkami, jako odrębnych podmiotów prawa, a nie rachunkami bankowymi (wspólnymi) j.s.t. tworzących takie związki. Można stwierdzić, że z postanowień art. 51 u.p.b. wynikają istotne podmiotowe ograniczenia, ponieważ stroną umowy rachunku wspólnego mogą być wyłącznie – określone kategoriałnie – podmioty wskazane w treści tego przepisu. Zawarcie umowy rachunku wspólnego wbrew postanowieniom art. 51 u.p.b. obciążone jest sankcją wynikającą z art. 58 Kodeksu cywilnego, tzn. prowadzi do nieważności takiej umowy (Monkiewicz, 2014, s. 26).

2. Aspekt przedmiotowy rachunku wspólnego j.s.t.

Przedmiotowe ograniczenia dotyczące otwierania i prowadzenia rachunków wspólnych j.s.t. wynikają z art. 51b u.p.b., który został dodany do ustawy z dniem 1 maja 2004 r.

Przepis ten dopełnia postanowienia art. 51 u.p.b., które w sposób ogólny określają uprawnienia j.s.t. do posiadania rachunku wspólnego. Ograniczenia przedmiotowe, sformułowane w art. 51b u.p.b., sprowadzają możliwość otwarcia i prowadzenia takiego rachunku tylko w przypadku wspólnego wykonywania przez j.s.t. zadań publicznych, w tym realizacji przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Wynika z tego, że rachunek wspólny j.s.t. może być również prowadzony wtedy, gdy określone zadanie publiczne finansowane jest wyłącznie ze środków krajowych. Finansowanie wspólnego zadania publicznego j.s.t. ze środków unijnych jest dodatkowym motywem uzasadniającym prowadzenie rachunku wspólnego j.s.t., a nie warunkiem niezbędnym w takiej sytuacji.

W treści art. 51b ust. 1 u.p.b. posłużono się określeniem „w związku ze wspólnym wykonywaniem zadań publicznych”. Oznacza to, że tylko w tym obszarze aktywności współdziałających j.s.t. dopuszczalne jest prowadzenie rachunku wspólnego j.s.t. *A contrario*, w pozostałych obszarach działalności współposiadaczy takiego rachunku finansowanie zadań publicznych wykonywanych odrębnie przez j.s.t. powinno następować ze środków pieniężnych gromadzonych na ich indywidualnych rachunkach bankowych. Przepis art. 51b ust. 1 u.p.b. posługuje się ogólną kategorią pojęciową „zadanie publiczne” i nie odwołuje się do konkretnego typu zadań publicznych. Mogą to być zadania własne j.s.t. (obligatoryjne lub fakultatywne), jak również zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Jednak elementem bezwzględnie koniecznym jest istnienie więzi między j.s.t., posiadaczami rachunku wspólnego, odnoszącej się do realizowanych zadań publicznych. W praktyce oznacza to konieczność wspólnego realizowania określonego przedsięwzięcia będącego częścią zadania publicznego (Zdebel, 2006, s. 166). Podkreśleniem tego wymogu są bezwzględnie wiążące postanowienia art. 51b ust. 2 u.p.b. nakazujące zamieszczenie w treści umowy rachunku wspólnego klauzuli określającej cel, dla którego rachunek wspólny jest prowadzony.

Określenie „zadania publiczne” stosowane jest zarówno w przepisach konstytucyjnych, jak i ustawowych. Zgodnie z art. 163 Konstytucji RP samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne, które nie są zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Sformułowaniem tym kwalifikuje się organy samorządu terytorialnego (bez względu na to, czy wykonują zadania własne, czy z zakresu administracji rządowej) do organów władzy publicznej (Kremis, 2002, s. 39). Oznacza to jednocześnie, że zakres zadań j.s.t. wyznaczony w przepisach ustrojowych ustaw samorządowych oraz innych ustaw tworzy ogólny katalog zadań publicznych, których realizacja została przypisana j.s.t. Posługując się określeniem „zadania samorządu”, ustawodawca wskazuje w sposób ogólny cele, które powinna osiągnąć w swojej działalności j.s.t. albo określone kierunki działań, uwzględniając szeroki zakres rzeczowy spraw należących do samorządu terytorialnego. Ograniczając ten problem do „zadań publicznych” samorządu terytorialnego, podkreślono, że ich realizacja powinna prowadzić do zaspokajania zbiorowych potrzeb określonych społeczności lokalnych lub regionalnych (tzn. wspólnot samorządowych). Publiczny charakter zadań realizowanych zarówno z wykorzystaniem form prawa publicznego, jak i prawa prywatnego, oznacza dyrektywę kierowania się przez j.s.t. dobrem ogólnym, a nie interesem indywidualnym (Leoński, 2006, s. 30–31).

W ramach ogólnej kategorii „zadania publiczne” samorządu terytorialnego w doktrynie powszechnie wyodrębnia się „zadania własne” (lokalne oraz regionalne), które samorząd terytorialny wykonuje w imieniu własnym i samodzielnie, określając zakres i sposób ich realizacji. Szczególnym rodzajem zadań własnych są zadania obligatoryjne, ponieważ ich realizacji samorząd terytorialny nie może zaniechać. Status zadań publicznych samorządu terytorialnego mają także zadania zlecone do wykonania samorządowi terytorialnemu przez organ władzy centralnej w drodze ustawowej albo przez organy administracji rządowej w drodze porozumienia. Samorząd terytorialny pozostaje jedynie wykonawcą takich zadań publicznych, ponieważ nie decyduje samodzielnie o ich zakresie i sposobie realizacji, a jedynie o techniczno-organizacyjnych aspektach wykonywania zadań (Dębowska-Romanowska, 2010, s. 240–241). Zlecenie zadań publicznych może następować tylko na rzecz j.s.t., a nie odwrotnie. Oznacza to, że dopuszczalne jest ograniczanie zakresu zadań administracji rządowej, ale nie jest możliwe uszczuplanie zakresu zadań samorządu terytorialnego (Dolnicki, 2018, s. 32). Wszystkie zadania samorządu terytorialnego mają charakter publiczny, ponieważ służą zaspokajaniu potrzeb danej wspólnoty samorządowej (zadania własne) lub zorganizowanego w państwo całego społeczeństwa (zadania zlecone) (Uchwała TK, 1994).

Zadania publiczne j.s.t. mogą być realizowane w formach administracyjnoprawnych oraz cywilnoprawnych. Celem ich realizacji jest zaspokajanie różnych potrzeb wspólnoty samorządowej (gospodarczych, społecznych, kulturalnych) i w efekcie poprawa warunków cywilizacyjnych, w których funkcjonuje wspólnota. Najważniejsze z tych zadań, w formie katalogu otwartego, zostały wymienione w ustrojowych ustawach samorządowych (Czarnow, 2002, s. 38). Zastosowane w art. 51b ust. 1 u.p.b. określenie „zadania publiczne” powinno być rozumiane szeroko i obejmować zarówno zadania własne j.s.t. (fakultatywne i obligatoryjne), jak i zadania zlecone j.s.t. (w drodze ustawy lub porozumienia zawartego z właściwym organem administracji rządowej, którym najczęściej będzie minister lub wojewoda).

Warunkiem *sine qua non* otwarcia i prowadzenia rachunku wspólnego j.s.t. jest nie tylko realizacja zadań publicznych samorządu terytorialnego, lecz także „wspólne” wykonywanie tych zadań. Można generalnie wyodrębnić dwie formy wspólnego wykonywania zadań publicznych w samorządzie terytorialnym, tzn. zinstytucjonalizowane (związane z utworzeniem odrębnej od j.s.t. struktury organizacyjnej, w szczególności związku j.s.t.) oraz pozostałe (nie są związane z tworzeniem odrębnej struktury organizacyjnej i polegają na zawieraniu porozumień oraz umów) (Ofiarska, 2008, s. 333–336). W ustrojowych ustawach samorządowych dopuszczono możliwość wykonywania zadań publicznych w drodze współdziałania między j.s.t. O podjęciu współdziałania z innymi j.s.t. rozstrzygają, w drodze uchwały, organy stanowiące j.s.t. Zasada współdziałania j.s.t. została wprost wyrażona w art. 10 ust. 1 u.s.g., art. 65 ust. 1 oraz art. 72a ust. 1 u.s.p. Przywołane przepisy nie stanowią samodzielnej materialnoprawnej podstawy do wyrażenia przez organ stanowiący j.s.t. woli wykonywania (realizacji) określonego zadania własnego j.s.t. w drodze określonego współdziałania z inną j.s.t. Powinny one być analizowane łącznie z przepisem

materiałnym dopuszczającym wspólną realizację określonych zadań publicznych przez określone j.s.t. (Uchwała RIO, 2014). Z istoty rachunku wspólnego j.s.t. wyrażonej w art. 51b ust. 1 u.p.b. wynika, że otwarcie i prowadzenie takiego rachunku jest dopuszczalne jedynie w tych sytuacjach, w których wspólne zadanie publiczne j.s.t. realizują bezpośrednio, a nie z wykorzystaniem formy zinstytucjonalizowanej, np. utworzonego związku j.s.t. będącego odrębnym podmiotem prawa wyposażonym w osobowość prawną (Sikorski, 2015, s. 161). Z tych samych powodów nie jest możliwe otwarcie rachunku wspólnego dla spółki prawa handlowego utworzonej przez kilka j.s.t. w celu wspólnego wykonywania określonego zadania publicznego (Kawulski, 2013, s. 273).

Szczególnie preferowana jest przez ustawodawcę sytuacja, w której j.s.t. wspólnie realizują zadanie publiczne współfinansowane ze środków unijnych. O takiej preferencji dowodzi podkreślenie tego sposobu finansowania w treści art. 51b ust. 1 u.p.b. Określenie „środki Unii Europejskiej” (środki unijne) zawarte w treści tego przepisu powinno być rozumiane w sposób, w jaki zostało unormowane w ustawie z 27.09.2009 r. o finansach publicznych (Ustawa, 2009, dalej u.f.p.). Należy jednak podkreślić, że w ustawie o finansach publicznych użyto określenia „środki europejskie”, którego przedmiotowy zakres jest szerszy od zakresu pojęcia „środki Unii Europejskiej”, o których mowa w art. 51b ust. 1 u.p.b. Jednak, uwzględniając cele realizacji wspólnych przedsięwzięć przez j.s.t. i dopuszczalne metody ich finansowania, uzasadnione jest przyjęcie w tym przypadku sposobu definiowania przez ustawodawcę pojęcia „środki europejskie” w ustawie o finansach publicznych (Ofiarski, 2013, s. 396). Zgodnie z art. 2 pkt 5 u.f.p. środkami europejskimi są:

- 1) środki pochodzące z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna oraz programów wymienionych w obowiązującym do 31.12.2013 r. rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1638/2006 z 24.10.2006 r. określającym przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa, Dz.Urz. UE L 310 z 09.11.2006, s. 1) oraz programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa;
- 2) niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) z: Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (z wyłączeniem środków z Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004–2009 oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2004–2009);
- 3) środki na realizację wspólnej polityki rolnej;
- 4) środki przeznaczone na realizację Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych;
- 5) środki Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;
- 6) środki pochodzące z instrumentu „Łącząc Europę” określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z 11.12.2013 r. ustanawiającym instrument „Łącząc Europę”, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr

913/2010 oraz uchylającym rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz. Urz. UE L 348 z 20.12.2013, s. 129, ze zm.).

Konkludując, przedmiotowe granice uprawnienia do otwarcia i prowadzenia rachunku wspólnego j.s.t. wyznaczają trzy konstrukcje prawne, które zostały wymienione w art. 51b ust. 1 u.p.b. (zadania publiczne, wspólne wykonywanie tych zadań przez j.s.t., środki unijne), ale ich istotę i sposób rozumienia unormowano w przepisach prawa samorządu terytorialnego oraz prawa finansów publicznych.

3. Szczególne elementy treści umowy rachunku wspólnego j.s.t.

Rachunek wspólny j.s.t. jest podtypem rachunku bankowego, a więc w pierwszej kolejności umowa, na podstawie której taki rachunek jest otwierany i prowadzony przez bank, powinna zawierać niezbędne elementy treści wyliczone w art. 52 ust. 2 u.p.b. Z katalogu podstawowych elementów treści umowy rachunku bankowego wynika, że powinna ona określać: strony umowy, rodzaj otwieranego rachunku, walutę rachunku, czas trwania umowy, oprocentowanie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku, o ile strony umowy je zastrzegają (w tym wysokość tego oprocentowania i przesłanki dopuszczalności jego zmiany przez bank, a także terminy wypłaty, postawienia do dyspozycji lub kapitalizacji należnych odsetek), wysokość prowizji i opłat za czynności związane z wykonywaniem umowy oraz przesłanki i tryb ich zmiany przez bank, formy i zakres rozliczeń pieniężnych dokonywanych na polecenie posiadacza rachunku oraz terminy ich realizacji, przesłanki i tryb dokonywania zmian umowy, przesłanki i tryb rozwiązywania umowy rachunku bankowego, zakres odpowiedzialności banku za terminowe i prawidłowe przeprowadzenie rozliczeń pieniężnych oraz wysokość odszkodowania za przekroczenie terminu realizacji dyspozycji posiadacza rachunku. Elementy takie powinna zawierać każda umowa rachunku bankowego.

Uwzględniając szczególne cechy rachunku wspólnego j.s.t., w umowie tego rachunku istotne jest przede wszystkim określenie stron tej umowy, rodzaju otwieranego i prowadzonego rachunku oraz czasu trwania umowy (w tym wypadku będzie on warunkowany okresem realizacji wspólnego przedsięwzięcia). Zakończenie wspólnie realizowanego zadania wraz z zakończeniem rozliczeń finansowanych związanych z tym zadaniem stanowi przesłankę rozwiązania umowy rachunku wspólnego j.s.t.

Ze względu jednak na specyficzną konstrukcję rachunku wspólnego j.s.t. umowa o prowadzenie tego rachunku powinna dodatkowo określać – stosownie do postanowień art. 51b ust. 2 u.p.b. – cel, dla którego rachunek jest prowadzony. W tym znaczeniu celowy charakter umowy rachunku wspólnego j.s.t. kreuje po stronie banku obowiązek przeprowadzenia kontroli zasadności składanego wniosku o otwarcie takiego szczególnego rodzaju rachunku bankowego (Burski, 2017, s. 47). Celem takim powinno być zadanie (ewentualnie zadania) publiczne wspólnie realizowane przez j.s.t. będące współposiadaczami tego rachunku. Nie jest przy tym istotny okres realizacji takiego zadania, np. zamykający się w jednym roku budżetowym albo obejmujący kilka kolejnych lat budżetowych. Wspólne

przedsięwzięcie, finansowane z zasobów pieniężnych zgromadzonych na rachunku wspólnym j.s.t., może mieć charakter inwestycyjny lub bieżący, tzn. polegający na ciągłym wykonywaniu danego rodzaju zadania o charakterze usługowym (np. wspólne wykonywanie przez j.s.t. zadania w zakresie lokalnego transportu zbiorowego lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych). Jedynym ograniczeniem, wyznaczającym zakres operacji finansowych dokonywanych na rachunku wspólnym j.s.t., jest związanie tych operacji ze wspólnie wykonywanym przez j.s.t. zadaniem publicznym. Mogą to być operacje finansowe polegające na dokonywaniu wpłat i wypłat z tego rachunku, zarówno gotówkowych, jak i z tytułu rozliczeń w obrocie bezgotówkowym. Z rachunku wspólnego mogą być dokonywane zapłaty za wykonane usługi, dostawy towarów lub wykonane roboty np. budowlano-montażowe. Jeżeli j.s.t. będące współposiadaczami rachunku wspólnego przeprowadzają również inne rozliczenia, które nie są związane z wykonywaniem wspólnego zadania, to powinny w tym celu wykorzystywać swoje odrębne rachunki bankowe, np. bieżące lub pomocnicze rachunki rozliczeniowe będące ich rachunkami indywidualnymi.

Umowa rachunku wspólnego j.s.t., zgodnie z art. 51b ust. 3 u.p.b., powinna również określać zasady dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na tym rachunku oraz zasady wypowiedzania umowy tego rachunku.

Banki na podstawie art. 109 u.p.b. wydają regulaminy bankowe, w których m.in. określone są zasady otwierania i prowadzenia rachunków bankowych. Postanowienia tych regulaminów odnoszące się do rachunków wspólnych j.s.t. obejmują przede wszystkim kwestie: odpowiedzialności współposiadaczy rachunku (odpowiadają oni solidarnie wobec banku za wszelkie zobowiązania zaciągnięte przez każdego z nich w ramach umowy rachunku bankowego), uprawnień do dysponowania środkami na rachunku (każdy ze współposiadaczy rachunku jest upoważniony do samodzielnego dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku wspólnym) oraz uprawnień do zmiany lub wypowiedzenia umowy (każdy ze współposiadaczy jest uprawniony do wypowiedzenia umowy rachunku bankowego ze skutkiem dla wszystkich współposiadaczy, natomiast zmiana umowy wymaga zgody każdego ze współposiadaczy)¹. W regulaminach bankowych niekiedy zamieszczane są zastrzeżenia stanowiące, że otwarcie wspólnego rachunku dla j.s.t. jest możliwe dopiero po przedstawieniu przez te jednostki zawartej umowy konsorcjum lub umowy o współpracy, która określa, że j.s.t. będą wspólnie: rozliczać się, realizować przedsięwzięcie, otrzymywać dotacje oraz prowadzić rachunek rozliczeniowy².

Podsumowanie

Realizując założony cel opracowania, ustalono po analizie obowiązującego ustawodawstwa, że w przepisach prawa bankowego nie dokonano pełnego formalnego

¹ Np. rozdział 3 regulaminu otwierania i prowadzenia rachunków bankowych dla klientów instytucjonalnych (załącznik do uchwały nr 53/2017 z 12.09.2017 r. Zarządu Banku Spółdzielczego w Iłowej).

² Np. regulamin otwierania i prowadzenia rachunków bankowych bieżących i pomocniczych w złotych i walutach wymiennalnych w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Kędzierzynie-Koźlu (załącznik nr 1 do uchwały z 14.11.2007 r. Zarządu Powiatowego Banku Spółdzielczego w Kędzierzynie-Koźlu).

wyodrębnienia rachunku wspólnego j.s.t. od pozostałych rachunków bankowych. Należy podkreślić, że w wyliczeniu zawartym z art. 49 u.p.b., stanowiącym katalog otwarty, nie wymieniono żadnego z podtypów rachunku wspólnego, których zasady prowadzenia uregulowano w kolejnych przepisach tej ustawy (tzn. rachunków wspólnych prowadzonych odpowiednio dla kilku: osób fizycznych, j.s.t. albo stron umowy o współpracy). O otwartym charakterze tego katalogu przesądza użyty przez ustawodawcę zwrot „w szczególności”, a więc mogą być prowadzone przez banki również inne rodzaje rachunków bankowych, których wprost nie wymieniono w cytowanym przepisie ustawy.

Uwzględniając status prawny posiadaczy rachunków wspólnych j.s.t. oraz cel otwarcia i prowadzenia tych rachunków określony w art. 51b u.p.b., można stwierdzić, że jest to szczególny rodzaj rachunku rozliczeniowego wskazany w art. 49 ust. 1 pkt 1 u.p.b. Istotą bankowego rachunku rozliczeniowego jest jego prowadzenie w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą. Jest to rachunek, za pomocą którego dokonywane są rozliczenia z tytułu transakcji zawieranych przez jego posiadacza. Ustanowione w prawie bankowym podmiotowe i przedmiotowe ograniczenia odnoszące się do rachunku wspólnego j.s.t. są ze sobą ściśle powiązane i w ostatecznym kształcie decydują o szczególnym statusie prawnym tego rachunku bankowego.

Ustawodawca nie zdecydował się na dookreślenie, czy rachunek wspólny j.s.t. powinien mieć status rachunku łącznego (do dysponowania środkami zgromadzonymi na takim rachunku konieczna jest zgoda współposiadaczy rachunku), czy rachunku rozłącznego (każdy ze współposiadaczy może samodzielnie dysponować środkami zgromadzonymi na rachunku). W piśmiennictwie zgłaszany był w przeszłości postulat jednoznacznego uregulowania tej kwestii w ustawie i przyjęcie statusu prawnego rachunku wspólnego j.s.t., jako rachunku „łącznego” (Mazur, 2008, s. 313). Ustawodawca uregulowanie tej kwestii pozostawił stronom umowy rachunku wspólnego (Smykla, 2011, s. 244), co umożliwia dostosowanie charakteru tego rachunku do konkretnej sytuacji, zgodnie przede wszystkim z wolą współpracujących ze sobą j.s.t. Z analizy treści wybranych regulaminów bankowych wynika, że charakter tych rachunków jest mieszany, tzn. każdy ze współposiadaczy może samodzielnie dysponować środkami zgromadzonymi na rachunku oraz samodzielnie wypowiedzieć umowę (w tej części rachunek ma status rachunku rozłącznego), ale dokonywanie zmian umowy rachunku wymaga zgody wszystkich współposiadaczy (w tej części rachunek ma status rachunku łącznego). O ostatecznym kształcie omawianego rachunku wspólnego strony rozstrzygają jednak w umowie. Strony w umowie mogą przyjąć różne rozwiązania dotyczące uprawnień posiadaczy rachunku wspólnego, w tym wyłączyć solidarność lub ustalić różną pozycję wobec banku każdego ze współposiadaczy (Pyziół, 1995, s. 75).

O szczególnym charakterze prawnym rachunku wspólnego j.s.t. przesądzają również rozwiązania przyjęte w ustawie z 10.06.2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Ustawa, 2017), ponieważ ten rachunek potraktowano inaczej niż pozostałe rachunki wspólne (prowadzone dla kilku osób fizycznych albo dla stron umowy o współpracy w rozumieniu ustawy Prawo

geologiczne i górnicze). W przypadku niewypłacalności banku jest on objęty obowiązkowym systemem gwarantowania stworzonym przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o BFG w przypadku prowadzenia przez podmiot objęty systemem gwarantowania (tzn. przez bank) jednego rachunku dla kilku osób (rachunek wspólny), deponentem jest każda z tych osób – w granicach określonych w umowie rachunku, a w przypadku braku postanowień umownych lub przepisów w tym zakresie – w częściach równych. Zobowiązanie BFG do zwrotu środków zgromadzonych na rachunku wspólnym jest świadczeniem podzielnym. Od dnia 30 grudnia 2010 roku w ramach obowiązkowego systemu gwarantowania środki deponenta są gwarantowane do równowartości w złotych 100 000 euro – w 100%. W przypadku niewypłacalności banku prowadzącego rachunek wspólny (dla kilku osób fizycznych albo dla stron umowy o współpracy w rozumieniu prawa geologicznego i górniczego) zwrotu środków współposiadaczom tego rachunku dokonuje BFG do wysokości wyżej wskazanego limitu. Każdy współposiadacz rachunku wspólnego otrzyma zwrot kwoty stanowiącej część tego limitu, ponieważ wszyscy współposiadacze tego rachunku są traktowani jak jeden deponent i ich wierzytelność do BFG nie może przekroczyć ustawowo ustalonego limitu środków gwarantowanych.

Ochrona taka nie jest stosowana w odniesieniu do rachunków wspólnych j.s.t., ponieważ według art. 22 ust. 1 pkt 12 ustawy o BFG ochroną gwarancyjną nie są objęte środki pieniężne i należności jednostek samorządu terytorialnego. Wyłączając z zakresu ochrony gwarancyjnej środki j.s.t., ustawodawca skorzystał z możliwości przewidzianej na gruncie prawa unijnego, gdzie umożliwiono państwom członkowskim UE wyłączenie ochrony środków zdeponowanych w bankach przez organy władzy regionalnej i lokalnej. Polski ustawodawca nie skorzystał również z możliwości przewidzianej w prawie unijnym, według której państwa członkowskie mogą zdecydować o objęciu gwarancją depozytów władz lokalnych mających budżet nieprzekraczający równowartość 500 000 euro (Zawadzka, Zimmerman, Sura, 2017, s. 122).

Z przeprowadzonej analizy treści wybranych przepisów prawa bankowego oraz prawa samorządu terytorialnego i prawa finansów publicznych jednoznacznie wynika, że uprawnienie do posiadania rachunku wspólnego przez j.s.t. i przeprowadzania rozliczeń z wykorzystaniem tego rachunku podlega istotnej reglamentacji. Ograniczenia mają charakter podmiotowy i przedmiotowy. Odnoszą się one zarówno do statusu prawnego stron umowy tego rachunku, jak i celu jego zakładania oraz dokonywania z jego udziałem ściśle określonych operacji finansowych bezpośrednio związanych z realizowanym przez j.s.t. wspólnym zadaniem publicznym. Szczególny status prawny rachunku wspólnego j.s.t. został wprost zdeterminowany wolą ustawodawcy. Konkludując, rachunek wspólny j.s.t. jest nie tylko odrębnym rodzajem rachunku wspólnego w porównaniu z innymi rachunkami wspólnymi prowadzonymi dla kilku osób fizycznych albo dla stron umowy o współpracy w rozumieniu prawa geologicznego i górniczego, ale także jest szczególnego rodzaju rachunkiem rozliczeniowym otwieranym dla podmiotów o jednoznacznie określonym statusie prawnym (j.s.t.) prowadzących działalność w ściśle wyznaczonym obszarze, a mianowicie działalność polegającą na wspólnym wykonywaniu zadania publicznego.

Literatura

- Burski, K. (2017). Prawna problematyka wspólnego rachunku bankowego dla jednostek samorządu terytorialnego. *Kortowski Przegląd Prawniczy*, 3, 44–48.
- Chmielnicki, P. A. (2004). Glosa do wyroku NSA z dnia 2 grudnia 2003 r., II SA/Kr 998/03. *Przegląd Legislacyjny*, 4, 141–148.
- Czarnow, S. (2002). Komunalna działalność gospodarcza a zadania publiczne samorządu terytorialnego. *Samorząd Terytorialny*, 10, 38–54.
- Dębowska-Romanowska, T. (2010). *Prawo finansowe. Część konstytucyjna wraz z częścią ogólną*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Dolnicki, B. (red.) (2018). *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*. Warszawa: Wydawnictwo Wolters Kluwer.
- Kawulski, A. (2013). *Prawo bankowe. Komentarz*. Warszawa: Wydawnictwo LexisNexis.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997. Dz.U. nr 78, poz. 483 z późn. zm.
- Kremis, J. (2002). Skutki prawne w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej państwa na tle wyroku Trybunału Konstytucyjnego. *Państwo i Prawo*, 6, 37–50.
- Leoński, Z. (2006). *Samorząd terytorialny w RP*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Mazur, L. (2008). *Prawo bankowe. Komentarz*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Monkiewicz, A. (2014). Wspólny rachunek bankowy – ograniczenia podmiotowe oraz skutki ustalenia wielkości udziałów współposiadaczy dla potrzeb postępowania egzekucyjnego. *Przegląd Sądowy*, 3, 24–34.
- Ofiarska, M. (2008). *Formy publicznoprawne współdziałania jednostek samorządu terytorialnego*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Ofiarski, Z. (2013). *Prawo bankowe. Komentarz*. Warszawa: Wydawnictwo Wolters Kluwer.
- Postanowienie SN z 29.05.2014. V CSK 403/13. Legalis nr 1061031.
- Pyziół, W. (1995). Wspólny rachunek bankowy. *Prawo Bankowe*, 3, 75–84.
- Romanowski, M. (2007). W sprawie wspólnego rachunku bankowego – uwagi na tle art. 51 prawa bankowego. *Prawo Bankowe*, 5, 51–60.
- Sikorski, G. (2015). *Prawo bankowe. Komentarz*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Smykla, B. (2011). *Prawo bankowe. Komentarz*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Storczyński, J. (2002). Postępowanie w sprawie skargi jednostki samorządu terytorialnego do NSA na rozstrzygnięcie nadzorcze kolegium regionalnej izby obrachunkowej – wybrane zagadnienia. *Kwartalnik Prawa Publicznego*, 4, 129–154.
- Uchwała TK z 27.09.1994. W 10/93. OTK 1994, z. 2, poz. 46.
- Uchwała RIO w Warszawie z 10.06.2014 r. 15/202/2014. OwSS 2014, nr 3, poz. 119.
- Ustawa z 8.03.1990 o samorządzie gminnym. Dz.U. 2018, poz. 994, z późn. zm.
- Ustawa z 29.08.1997. Prawo bankowe. Dz.U. 2017, poz. 1876, z późn. zm.
- Ustawa z 5.06.1998 o samorządzie powiatowym. Dz.U. 2018, poz. 995, z późn. zm.
- Ustawa z 5.06.1998 o samorządzie województwa. Dz.U. 2018, poz. 913.
- Ustawa z 24.07.1998 o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa. Dz.U. nr 96, poz. 603, z późn. zm.
- Ustawa z 13.11.2003 o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Dz.U. 2018, poz. 2161.

- Ustawa z 1.04.2004 o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz o zmianie innych ustaw. Dz.U. nr 91, poz. 870.
- Ustawa z 9.06.2011. Prawo geologiczne i górnicze. Dz.U. 2017, poz. 2126, z późn. zm.
- Ustawa z 27.09.2009 o finansach publicznych. Dz.U. 2017, poz. 2077, z późn. zm.
- Ustawa z 10.06.2016 o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Dz.U. 2017, poz. 1937, z późn. zm.
- Ustawa z 5.11.2009 o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Dz.U. 2017, poz. 2065, z późn. zm.
- Uzasadnienie projektu ustawy z 1.04.2004 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz o zmianie innych ustaw. Druk nr 2116 Sejmu RP IV kadencji.
- Wyrok WSA w Krakowie z 11.05.2004. III SA/Kr 61/04.
- Zawadzka, P., Zimmerman, P., Sura, R. (2017). *Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Komentarz*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Zdebel, M. (2006). Rachunek wspólny jednostek samorządu terytorialnego formą zagospodarowywania środków unijnych. W: L. Patrzalek (red.), *Podsektor samorządowy w sektorze finansów publicznych w warunkach akcesji Polski do Unii Europejskiej* (s. 165–173). Poznań–Wrocław: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej.

JOINT ACCOUNT OF TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT UNITS - PRINCIPLES OF OPENING, CONDUCTING AND CLOSING

Keywords: territorial self-government unit, joint account, public tasks, European funds

Summary. A joint account is a special type of bank account and can be run for local government units. It is not widely available in the offer of banks for all companies though. In connection with this, the hypothesis has been positively verified on the constraints subjectively and objectively delineated by the legislator, the aim of which is to encourage cooperation between the local government units in the field of implementation of public tasks, and in particular in the more effective use of European funds. Limitations imposed by the legislator on opening and conducting joint accounts for the local government units result in a modification of the structure of the bank account agreement adopted in the Civil Code. These findings were made on the basis of analysis and evaluation of banking law acts, including those created at the level of banks (in particular banking regulations and general contract terms), as well as court decisions and the doctrine of banking law and local self-government law regarding the rules and procedure of opening and conducting joint accounts for the local government units. The paper uses the dogmatic method (as the basic method) and, additionally, the empirical and analytical method (in particular with reference to the offer of banks in the area of joint accounts established for the local government units).

Translated by Aneta Orłowska

Cytowanie

Ofiarski, Z. (2018). Uwarunkowania prawne dotyczące rachunku wspólnego jednostek samorządu terytorialnego. *Ekonomiczne Problemy Usług*, 4 (133/1), 235–248. DOI: 10.18276/epu.2018.133/1-19.